

Адабиётлар

1. O'zbekiston respublikasining «Ta'lim to'g'risida» qonuni, Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 24.09.2020-y., 03/20/637/1313-son

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги «2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тарақиёт стратегияси тўғрисида»ги ПФ-60-сонли Фармони.

3. Алламбергенова М. «Информатика ва ахборот технологиялари фанини» ўрганишда интерактив ўқув мажмуадан фойдаланиш. // Таълим муаммолари. 2013. №2.

4. Рўзимуродов О.Н., Ҳамдамов Р.Ҳ. Электрон ўқув нашрларни яратишда уларнинг мослашувчанлигини ошириш. «Фан ва таълимда ахборот-коммуникация технологиялари» Республика илмий-техник конференциясининг материаллари.

РЕЗЮМЕ. Ушбу мақолада бугунги кунда электрон таълим ресурсларини яратиш ҳамда унинг дидактик аҳамияти ҳақида сўз юритилади.

РЕЗЮМЕ. В данной статье рассматривается создание электронных учебных ресурсов и его дидактическое значение на сегодняшний день.

SUMMARY. This article discusses the creation of electronic learning resources and its didactic significance today.

**INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA O'QUVCHILARNING
O'QISH-BILISH FAOLLIGINI RIVOJLANTIRISH**

M.R.Annayeva – o'qituvchi

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: integratsion ta'lim, pedagogik texnologiya, kompetensiya, sintez, fanlararo loyihalar, "O'quvchi-jamoat ishlari" loyihasi, "Reflektiv jurnallar yoki portfel" loyihasi.

Ключевые слова: интегративное образование, педагогическая технология, компетентность, синтез, междисциплинарные проекты, проект «Студент-связь с общественностью», проект «Рефлексивные журналы или портфолио».

Key words: integrative education, pedagogical technology, competence, synthesis, interdisciplinary projects, "Student-public affairs" project, "Reflective journals or portfolio" project.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarga bilim berishda, kasbiy tajribalardan kelib chiqib, turli fan sohalari o'rtasida aloqa o'rnatishlari uchun integratsiyalashgan ta'lim usullaridan foydalaniladi [4:3]. Bu ta'lim shakli o'quvchilarga bilim, ko'nikma, malaka jihatidan muvaffaqiyat qozonish imkoniyatini beradi, shuning uchun dunyoning eng rivojlangan Yaponiya, Finlandiya kabi mamlakatlarida integrativ yondashuv asosida o'qitish usullaridan keng foydalanib keladi.

Integrativ usullarda o'qitish masalalariga to'xtalishdan oldin bu istilah anglatgan ma'noga to'xtalib o'tmoqchimiz: integrativ ta'lim asosida o'qitish – o'quvchilarning ong-tasavvurida bizni o'rab turgan dunyo haqida yanada to'liq va atroflicha keng tasavvur qilish imkoniyatini yaratishdan iborat bo'lib, bolalar o'z bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, bilimlarning tub mohiyatini keng ochib berish, olamni bir butunlikda, bir-biriga bog'liq holda tasavvur qilish imkoniyatlariga ega bo'ladi.

Integratsion yondashuv har bir mamlakat ta'lim tizimining milliy xususiyatidan kelib chiqqan holda ishlab chiqilsa, maqsadga muvofiq bo'ladi. Hozirgi kunda mamlakatimizning zamonaviy ta'lim tizimida tub o'zgarishlar qatorida ta'lim tizimini hayotiy jarayonga integratsiyalash masalasi birinchi o'ringa chiqib bormoqda. Bu tizimni amaliyotga joriy qilishdan avval pedagog-xodimlarni quyidagi jarayonlarga tayyorlash kerak:

“...Birinchi bosqich: yangi g'oyaning paydo bo'lishi yoki yangilikning yuzaga kelishi bosqichi: uni shartli ravishda fundamental va amaliy-ilmiy tekshirishlar (yoki birdan paydo bo'ladigan) natijalaridan kelib chiqadigan yangilik bosqichi deb ataydilar.

Ikkinchi bosqich: kashf etish bosqichi: ya'ni moddiy yoki ma'naviy namuna ko'rinishidagi yangilik yaratish.

Uchinchi bosqich: yaratilgan yangilikning amalga qo'llanishi uni qo'shimcha ishlab mukammallashtirish orqali amalga oshiriladi. Bu bosqich yangilik kiritish orqali yuqori samaradorlikka erishish bilan yakunlanadi.

To'rtinchi bosqich: faqatgina yangilikni qabul qilish sharti bilan amalga oshirish.

Beshinchi bosqich: yangilikning tarqalishi, uning yangi sohalarga keng tatbiq etishni amalga oshirish.

Oldinchi bosqich: yangilikning biror sohada hukmron bo'lishi, bunda, xususan, yangilik o'z yangiligini yo'qotib, yangilik sifatida mavjud bo'lmay qoladi.

Yettinchi bosqich: yangilik qo'llanilishining doirasi qisqarib, uning yangi mahsuldorligi bilan almashadi...” [5:60].

Yuqoridagi bosqichlarni tashkil qilish va amaliyotga tatbiq qilishda jahon tajribasini o'rganish va uni milliy ta'limga joriy qilish bilan birga o'qituvchi tajribasi, sinf auditoriyasi muhiti, o'quvchi va o'qituvchilar hamkorlikni qay darajada tashkil qilinganligi ham muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga integratsion ta'lim tushunchalarni real jahon tajribasi bilan bog'lashni ham o'z ichiga oladi. Bu o'quvchilarni muloqot va tanqidiy fikrlash kabi yumshoq ko'nikmalarga ega bo'lishga undaydi, ular keyinchalik turli masalalar yoki hayotiy jarayonlarga bog'lash mumkin. Bu jihatdan asosiy maqsad shundan iboratki, o'quvchilar o'z bilimlarini egallab, turli fanlar bo'yicha mazmunli aloqalar o'rnatadigan va murakkab vaziyatlarda o'z malakalarini qo'llay oladigan tanqidiy fikrlovchilarga aylanadi. Bu jarayonni amaliyotga joriy qilishda pedagog-xodim innovatsion faoliyatni tashkil etish va dars jarayonini quyidagi bosqichda amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

“...Birinchi bosqich: tayyor metodik tavsiyanomalar aniqlab ko'chiriladi.

Ikkinchi bosqich: mavjud tizimga ayrim yangi moslama (modifikatsiya)lar, metodlar kiritiladi.

Uchinchi bosqich: yangi g'oyani amalga oshirish mazmuni, metodlari va shakli to'la ishlab chiqiladi.

To'rtinchi bosqich: o'qituvchi o'qitish va tarbiyalashning o'z konsepsiyasini va metodikasini ishlab chiqadi...”[5:56].

Bu jarayonlarni tashkil qilishda pedagogdan ta'lim-tarbiya sohasida nazariy bilimlarni muvofiqlashtiruvchi; obyektivlik, mavzuning dars jarayoniga mosligi, ilmiy nazariyasi amaliy jarayon bilan bog'langanligi, ilmiy nazariyaning hayotiy jarayonga zid kelmasligi asosiy qoidalardan biridir.

Ayniqsa, bu jarayonda ona tili darslarida o'quvchilarning o'qish-bilish faolligini rivojlantirishda asosiy chora-tadbirlarda integrativ yondashuv usullari birlamchi o'rinda turadi. Pedagog nazariy qoidalarni amaliyot bilan bog'lashda quyidagi talablarga e'tibor berishi kerak:

1. Kompetensiyalarga muvofiq o'quvchilarga ta'lim berish. O'quvchilarni yangi texnologiyalar, ma'lumotlar va zamonaviy kelajak kasblarga yo'naltirish asosida dars berish. Misol uchun, “Ona tili” darslarida zamonaviy aqli mashinalar, “IT va logistika”ga oid bo'lgan materiallarni berish orqali ularda bu sohaga qiziqish uyg'otish;

2. Amaliy tajriba va laboratoriya ishlari orqali o'qitish. Bunda fanga oid bo'lgan materiallarni amaliy tajriba orqali o'qitish [1:3]. Masalan: “Ona tili va o'qish savodxonligi”

darslaridagi so'z o'yinlariga oid topshiriqlarni "Texnologiya", "Tabiiy fanlar", "Tasviriy san'at" kabi fanlar bilan bog'lash. Bunda o'quvchilar topshiriqni o'zlashtirish bilan birga amaliy va uy-ro'zg'or buyumlarini yasashni o'rganadi. Bu esa o'quvchilarni kelajak hayotga tayyorlashda amaliy ko'nikma vazifasini bajaradi.

Bizning fikrimizcha, integratsion ta'lim tizmiga o'tishda faqatgina o'quvchini yo'naltirishning o'zigina kamlik qiladi. Bunda o'quvchi bilan bir qatorda o'qituvchilarga ham quyidagi talablarni qo'yish kerak:

1. Ta'lim sifati va fan kompetensiyalarining o'zgartirilishi. Boshlang'ich ta'limning "Ona tili" darslarida integrativ yondashuv usullari yangi ilmiy ma'lumotlar va tajriba bilan biriktirilgan bo'lishi kerak.

2. Tashabbuskorlik va turli ilmiy jurnallardagi maqolalar bilan ishlash. O'qituvchilarning ilmiy tatqiqotlar va tezislar bilan chiqishlarini ta'minlash, o'qituvchilar va maktablar o'rtasida muammoli ta'lim texnologiyalari asosida integrativ malaka almashishni ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Bu kabi tajriba almashish tashqi integratsion yondashuvni tashkil etadi. Eng avvalo, bu kabi yangiliklarni ommaga e'lon qilib, monitoring o'tkazib borish kerak.

3. Boshqaruvchi jamiyat bilan hamkorlik: "maktab, texnikum yoki universitet"ning o'zaro hamkorligini ta'minlash, integrativ yondashuv asosida tashkil etish va jamiyat tizimlari bilan muammolarni hal etish [2:3].

Bu kabi yondashuv "o'qituvchi-o'quvchi-kelajak hayot" o'rtasidagi integratsiyani yuzaga keltiradi. Bu yangilik ta'lim jarayoniga tatbiq qilinsa, integratsion ta'lim uchta asosiy komponentiga e'tibor berish o'rinli bo'ladi:

a) aloqa: turli tajribalar o'rtasidagi umumiylikni topish;

b) almashish: bir kontekstda o'rganilgan g'oyalari yoki ko'nikmalarni boshqasiga qo'llash;

c) sintez: yangi bilim olish uchun ikki yoki undan ortiq g'oya yoki ko'nikmalarni egallash [6:15].

Integratsion ta'limda o'quvchilar fan mavzularini hayotiy vaziyatlarda qo'llash mumkin bo'lgan chuqurroq va tizimli bilimlar bilan qurollantirish, sinfda integral ta'lim, fan sohasini chuqurroq tushunish va qadrlashga yordam beradi, bu esa tez o'zgaruvchan ish joyi ehtiyojlariga moslashishga yordam beradi.

Tadqiqotimiz davomida quyidagi integratsion yondashuvlarni qo'llashni tavsiya qilamiz:

Fanlararo loyihalar: o'quvchilar loyiha ustida ishlash yoki haqiqiy muammolarni hal qilish uchun turli fanlar bo'yicha hamkorlik qiladilar. Misol uchun, chiroyli shahar bog'ini yaratish uchun tabiatshunoslik, texnologiya va rasm darslarini birlashtirish. Bunda o'quvchilar shahar bog'ini yaratishda o'zlarining tasavvuridan foydalanib, ixcham, tejamkor, ekologik toza shaharcha yaratishga harakat qiladi. Bu esa bolaning atrof-muhit bilan munosabatlarini ijobiy tomonga o'zgartiradi.

O'quvchi – jamoat ishlari loyihasi: bu loyihada o'quvchilarni jamoat ishlarida qatnashish uchun rag'batlantiriladi. Sinf xonasini tozalash, gullar ekish va bezatish ishlarini o'qituvchi bilan birgalikda bajaradilar. Bu kabi usullar zamonaviy rivojlangan mamlakatlar, xususan, Yaponiyada keng qo'llaniladi hamda o'zining ijobiy natijalarini berib kelmoqda. Bundan tashqari uy hayvonlarini boqish va ular haqida taassurotlarini boshqa o'quvchilar bilan o'rtoqlashish orqali o'quvchilarning bir-biri bilan muvoqot texnikasini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari o'quvchilarda mehr-shafqat tuyg'usining rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir qiladi.

Reflektiv jurnallar yoki portfel loyihasi. Bu loyihada o'quvchilar tarixiy obidalar yoki tabiatga sayohatga chiqqanlarida o'zlari bilan kundalik daftarlarini olib yuradilar. Bunda o'quvchilar ko'rgan ajoyibotlari, taassurotlari haqida yozib boradilar hamda do'stlari bilan fikr almashadilar [3:2]. Bu loyihaning o'ziga xos ijobiy xususiyatlaridan

biri atrof-muhitga befarq bo'lmaslik, fikrlash qobiliyatini rivojlantirish bilan birga o'quvchining yozma savodxonligini rivojlantiradi. Bu kabi loyihalarni o'zga tili sinflarda ona tili darslarida qo'llash, ayniqsa, samarali bo'ladi.

Bu kabi loyihalarni hayotga tatbiq qilishda ham bir qancha muammo va qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin. Tadqiqotimiz davomida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan bir qancha muammolarni sanab o'tmoqchimiz:

O'quv jarayonini tashkil etish bo'yicha muammolar: an'anaviy ta'lim tizimlari ko'pincha fanlarni alohida tashkil etish, undagi topshiriqlar ham faqatgina aynan bir fan yuzasidan tuzilganligi, integratsion ta'lim berishga to'sqinlik qilishi mumkin.

O'quvchilar qarshiligi: ba'zi o'quvchilar maxsus fanlardan, shu fangagina tegishli topshiriqlarni bajarishni afzal ko'radilar. Bu toifadagi o'quvchilarni integratsion o'qitishga moslashtirishga biroz vaqt va mehnat talab qiladi.

Logistik cheklovlar: ayrim chekka hududlardagi maktablarda yuqoridagi sanab o'tgan loyihalarimizni amalga oshirishda masofa bilan bog'liq muammolar yuzaga kelishi mumkin. Bunda o'qituvchilarga beradigan tavsiyamiz shundan iboratki, hudud sharoitidan kelib chiqqan holda topshiriqlarni berish maqsadga muvofiq bo'ladi.

Vaqt cheklovlari: yuqoridagi topshiriqlar berilganda dars vaqti va topshiriq hajmini to'g'ri hisoblash kerak bo'ladi.

Tadqiqotimiz davomida integrativ yondashuvlar asosida o'qitish usullari yuzasidan tajriba-sinovlarimiz natijasiga tayangan holda quyidagi tavsiyalarimizni berib o'tmoqchimiz:

1. Ta'lim ko'rsatkichlarini o'stirish: o'quvchilarga o'qish va bilishni o'rganishda ko'rsatkichlarni qo'llash juda muhimdir. Bu, o'quvchilarning o'qish va bilish darajasini nazorat qilishga yordam beradi. Misol uchun, o'quvchilarning o'qish darajasini baholash uchun ekspresiv testlar, turli xil ta'lim texnologiyalari va boshqa ko'rsatkichlardan foydalanishingiz mumkin.

2. O'quvchilarni o'qish va bilishga o'rgatish: o'quvchilarga o'qish va bilishni o'rgatish, ularning o'z fikrlarini ifoda qilish va savollar berishga o'rgatishga yordam beradi. Bu usullar orqali o'quvchini baholashda "Testkari savol-javob", "Bumerang usullari" dan foydalanish ta'lim samaradorligini oshiradi.

3. O'quvchilarning o'qish va bilish qobiliyatini motivatsiyalar orqali oshirish: o'quvchilarni motivatsiyalar orqali rag'batlantirish, ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilarida bu yuqori natija beradi. O'quvchilarni baholashda kunlik, haftalik, oylik baholarning sifati, sonini hisoblash orqali quyidagi namunaga o'xshash "medallardan" dan foydalanishni tavsiya qilamiz:

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, o'quvchilarga integratsiyalashgan ta'lim berishda shunchaki bilim beradigan vosita sifatida qaramasdan, ta'lim sohasidagi bo'shliqlarni bartaraf etuvchi, aktiv kelajak hayotning bir qismini ta'minlab beradigan loyiha sifatida qarash kerak.

Adabiyotlar

1. Incheon declaration/ Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all (Word Education Forum, 19-22 may 2015, Incheon, Republic of Korea). – Koreya: 2015. 3-b.
2. Кадырова М. Теория компетентностного подхода и взгляды на его педагогическое содержание. –М.: “Молодой учёный”. № 43 (333). 2020. –С.343.
3. Drapeau Patti. Sparking student creativity (practical ways to promote innovative thinking and problem soving). - Alexandria - Virginia, USA: ASCD, 2014. -R. 4.
4. Mavlyanova R., Raxmankulova N. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va intergatsiya (o'quv qo'llanma). –Toshkent: 2013.
5. Зеер Э.Ф., Шахматова Н. Личностью ориентированные технологии поффессионального развития специалиста. – Екатеринбург: 1999. –С. 58.
6. Furqatovna X.D. Bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik faoliyatiga kreativ yondashuv. PEDAGOGS jurnali. –Toshkent: 2022/4/15.

REZYUME. Mazkur maqolamiz boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish-bilish faolligini integrativ yondashuvlar asosida o'qitish usullariga bag'ishlagan bo'lib, o'quvchilarni turli xil metod, loyihalar asosida o'qitish, o'quvchilarning muloqot va tanqidiy fikrlash kabi ko'nikmalarga ega bo'lishga undaydigan metodlardan foydalanilgan. Bundan tashqari, o'quvchilarning olgan bilimlarini amaliyotda qo'llash, zamonaviy kelajak kasblariga o'quvchilarni tayyorlash bo'yicha zaruriy ko'nikma, malaka, tavsiyalar haqida fikr yuritilgan.

РЕЗЮМЕ. Данная статья посвящена методам обучения на основе интегративных подходов учебно-познавательной активности учащихся начальных классов, использованы методы, способствующие приобретению учащимися в обучении таких навыков, как общение и критическое мышление на основе различных методов и проектов учащихся. Кроме того, были обсуждены необходимые навыки, умения и рекомендации по применению полученных знаний учащимися на практике, подготовке учащихся к современной будущей профессии.

SUMMARY. This article is devoted to teaching methods based on integrative approaches to educational and cognitive activities of primary school students, using methods that help students master skills such as communication and critical thinking, based on various methods and student projects. In addition, the necessary skills, competencies and recommendations were discussed for applying the acquired knowledge through hands-on learning to prepare students for today's future professions.

TA'LIMNI INDIVIDUALLASHTIRISHNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK ASOSLARI

S.F.Arzikulova – tadqiqotchi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: ta'lim, individuallashtirish, kredit-modul, mustaqil ta'lim, kommunikativ jarayon, psixologik, pedagogik.

Ключевые слова: образование, индивидуализация, кредитный модуль, самостоятельное обучение, коммуникативный процесс, психологический, педагогический.

Key words: education, individualization, credit module, independent learning, communicative process, psychological, pedagogical.

Kirish. Jahondagi turli mamlakatlar oliy ta'lim tizimini uyg'unlashtirish, ta'lim mazmuni, davomiyligi va tayyorlanadigan kadrlar darajalarining o'zaro muvofiqligini ta'minlash maqsadida amalga oshirilayotgan tadbirlar uchun 1999-yil iyun oyida Italiyaning Bolonya shahrida dunyoning 29 ta mamlakati o'rtasida imzolangan Bolonya deklaratsiyasi muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu deklaratsiyadagi asosiy kelishuvlardan biri ta'lim jarayoniga kredit-modul tizimini tatbiq etish hisoblanadi. Oliy ta'limdagi o'quv jarayoniga o'qitishni tashkil etishning kredit-modul tizimini joriy etish pedagogik salohiyat va talabning o'z-o'zini tarbiyalash faoliyati ko'nikmalarini shakllantirish omili bo'lib xizmat qiladi. Shu o'rinda modul so'ziga e'tibor qaratish lozim. Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori Ziyodulla Mardonov dissertatsiyasida modul- lotincha so'z bo'lib, "modules" – "o'Ichov", "uslub" ma'nolarini anglatadi. "Modul" atamasi pedagogika ga informatika fanidan kirib kelgan bo'lib, u turli axborot tizimlarida foydalaniladigan konstruktsiya ma'nosini beradi hamda ularning egiluvchanligini ko'rsatadi [1:207].

Bilimlarni ijodiy o'zlashtirish, o'quv jarayonini tartibga solish doirasida va bilimlar hajmini hisobga olgan holda mutaxassislik, tanlov asosida ta'limni individuallashtirishda har bir bilim oluvchining hayotiy pozitsiyasi, ehtiyojlari, imkoniyatlari va qobiliyatlari inobatga olinadi.

Ta'limni individuallashtirish muammosi ko'p jihatdan har bir ta'lim oluvchi shaxsiga yo'naltirilganligi bilan tavsiflanadi. Ma'lumki, davlat tomonidan qabul ilinadigan o'quv dasturlari va rejalar asosan o'rta darajada o'zlashtiruvchilar uchun mo'ljallanadi. O'z navbatida bunday dastur yuqori darajada o'zlashtiruvchi talabalar uchun ancha yengillik qiladi va zeriktiradi. O'z navbatida qiyoin o'zlashtiruvchi ham muammoga duch kelib, ularning mazkur dasturni o'zlashtirishlari uchun qo'shimcha mehnat talab etiladi. Shu nuqtai nazardan talabalarining mustaqil faoiyatlarini individual asosda tuzish ularning bilim o'zlashtirish sifatini yaxshilashga olib keladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Individual ta'lim jarayonida quyidagi turdagi kommunikativ jarayonlar amalga oshadi:

Birinchidan, o'qituvchi har bir o'quvchi uchun alohida muloqot shakli va mazmunini ishlab chiqadi va individual yondashadi;

Ikkinchidan, bilim oluvchi mustaqil ravishda ma'lum bir ta'lim vositasi (darslik, qo'shimcha adabiyotlar, internet manbalari, axborot vositalari, ta'limiy dasutrlar kabi) bilan muloqotga kirishadi;

Uchinchidan, bilim oluvchilar o'zaro bilim o'zlashtirish ko'rsatkichlari mutanosib bo'lgan hamkor bilan muloqotga kirishadilar. Bunda har ikkalasining bilim o'zlashtirish ko'rsatkichlari teng yoki yuqori darajada bilim o'zlashtirish ko'rsatkichlariga ega bo'lgan talaba past o'zlashtiruvchi talaba bilan yordam berish maqsadida muloqotga kirishadi.

Mustaqil ta'lim jarayoniga individual yondashuv – pedagogikaning umumiy tamoyillariga mos bo'lib, **birinchidan,** talabalarining individual psixologik va pedagogik xususiyatlariga mos ravishda mustaqil ta'lim modellari ishlab chiqish bilan tavsiflanadi;

Ikkinchidan, talabalarining individual qobiliyatlarini, rivojlanish yo'nalishlarini inobatga olishni anglatadi;

Uchinchidan, talabalar bilan o'zaro muloqot o'rnatishda ularning psixologik holatlarini to'g'ri baholashni nazarda tutadi;

Mustaqil ta'limni individuallashtirish – bu talabalarining individual sifatlarini, psixologik-pedagogik xususiyatlariga asoslanuvchi mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqish va tashkil etish jarayonidir. Ushbu jarayon o'z ichiga individual yondashuvni amalga oshirishga yordam beruvchi turli o'quv-metodik, psixologik-pedagogik va tashkiliy-boshqaruv tadbirlarini qamrab oladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda foydalaniladigan individual ta'lim texnologiyasida individual yondashuv va individual ta'lim topshiriqlari ustuvorlik qiladi. Umumiy holda olib qaraydigan bo'lsa, ta'limga individual yondashuv bugungi kunda ko'plab ta'lim texnologiyalarida ustuvorlik qiladi.

Ta'limni individuallashtirish muammosi o'tgan asrning boshlaridayoq ko'zga tashlanib, YE. Parkxarst tomonidan 1919 yilda Dalton shahrida (AQSH) sinf-dars tizimining